

Sygn. akt I C 1340/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2018r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Szatkowska

Protokolant: Monika Kosakowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2018r.

sprawy z powództwa R. C. i M. C.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci aktu notarialnego z dnia 20 grudnia 2010r. o nr rep. A 3963/2010, sporządzonego przez notariusza, T. F., prowadzącego kancelarię notarialną w W., opatrzonego klauzulą wykonalności, nadaną przez Sąd Rejonowy w Płocku w dniu 23 stycznia 2012r. w sprawie I Co 121/12, w całości, tj. w zakresie należności ujętej w § 2 aktu, czyli kwoty 600.000 zł (sześćset tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2011r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz R. C. kwotę 9.700 zł (dziewięć tysięcy siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. zasądza od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz M. C. kwotę 10.000 zł (dziesięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,
4. nakazuje pobrać od (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 26.700 zł (dwadzieścia sześć tysięcy siedemset złotych) tytułem części opłaty od pozwu oraz kwotę 7.705 zł (siedem tysięcy siedemset pięć złotych) tytułem zwrotu wydatków.

Sygn. akt IC1340/12

UZASADNIENIE

M. C. i R. C. wystąpili przeciwko E.- - (...) S.A. w W. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 20 grudnia 2010r., sporządzonego przez notariusza T. F. za nr rep. A. 3963/2010, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 23 stycznia 2012r. W uzasadnieniu podali, iż kary umowne, wyliczone przez pozwanego są nienależne, gdyż nie naruszyli oni umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2010r. z pozwanym.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wskazał, iż w trakcie realizacji przedmiotowej umowy wyszło na jaw 5 błędnych i nieprawdziwych informacji podanych w załączniku nr 1 oraz nr 23 do umowy, stanowiące Ciężkie Naruszenie Umowy w rozumieniu §13 ust.2 pkt 3, będące podstawą naliczenia kar umownych za każde z nich. Wskazał, iż pierwsze trzy kary dotyczą zaniżenia lub zawyżenia wartości produkcyjnych, dwie pozostałe naliczone zostały w związku z nieprawdziwymi informacjami o sytuacji finansowej

spółki (...), które podano w sprawozdaniu z sytuacji finansowej spółki na koniec listopada 2010r., a ostaniam głosowania przeciwko podwyższeniu kapitału zakładowego, tj. :

1/ niedoszacowania kosztów materiałów pomocniczych przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,02zł/kg (dwa grosze na kg), podczas gdy rzeczywisty koszt produkcji po 10 miesiącach działalności to 0,20 zł/kg,

2/ niedoszacowania kosztów energii elektrycznej potrzebnej przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,16 zł/kg (16 groszy na kg),

podczas gdy rzeczywisty koszt po 10 miesiącach działalności wskazuje na 0,20 zł/kg,

3/przeszacowania wydajności linii technologicznej poprzez wskazanie średniej miesięcznej produkcji na poziomie 338 ton, a rzeczywiste osiągnięte wielkości produkcji po 10 miesiącach to średnio 273 tony,

4/ zawyżenia wartości środków trwałych o 1.094.537,20 zł przez niezgodne z obowiązującymi przepisami ujęcie podwyższonej wartości środków trwałych wg wyceny, nie zaś według cen nabycia netto, pomniejszonych o dokonane odpisy amortyzacji (wycena sprzeczna z ort. 28 ust.1 pkt 1 w zw. z art. 31 ust. 3 ustawy o rachunkowości),

5/ zaniżenia wysokości straty za 2010r. - w sprawozdaniu finansowym podano stratę spółki na 854.352 zł, a kapitały własne na 1.399.933 zł ,w oparciu o te dane przyjęto wartość kapitałów własnych w kwocie 1.502.933 zł. Po sporządzeniu ostatecznego sprawozdania za 2010r. strata netto spółki wyniósł 1.306.955 zł, co spowodowało spadek wartości kapitałów własnych do kwoty 947.329 zł, a więc różnica wyniosła 555.604 zł. Podanie przez powodów zawyżonej wartości kapitałów własnych spowodowało zawyżenie wyceny ich udziałów, a więc odkupienie ich za zawyżoną cenę- nieadekwatną do wartości spółki,

6/ głosowania przeciwko podniesieniu kapitału zakładowego spółki, co było sprzeczne z § 13 ustęp 2 pkt 4 umowy.

Sąd ustalił, co następuje :

W dniu 20 grudnia 2010r. (...) sp. z o. o. w N., (...) S.A. w W., (...) w N. oraz R. C., M. C. i W. F., działający jako udziałowcy spółki (...), zawarli umowę inwestycyjną, w myśl której spółki (...) zobowiązały się finansować spółkę (...) na kwotę 2.000.000 zł w ustalonych terminach, zaś spółka (...) podwyższyć kapitał zakładowy i zbyć część udziałów na rzecz (...). W § 13 ustęp 4 ustalono, iż ciężkie naruszenie umowy przez (...) lub udziałowca skutkuje każdorazowo obowiązkiem zapłaty kary umownej w kwocie 100. 000 zł przez osobę, która danego naruszenia dokonała.

W § 13 ustęp 2 umowy uzgodniono, iż ciężkim naruszeniem umowy jest w szczególności:

1. nieustanowienie któregokolwiek z zabezpieczeń przewidzianych w umowie,
2. zbycie, rozporządzenie bądź zastawienie lub inne obciążenie udziału przez któregokolwiek udziałowca wbrew postanowieniom umowy,
3. przedstawienie nieprawdziwych lub niepełnych informacji, danych., materiałów, dokumentów, faktów itp. , a w szczególności niepowiadomienia o istniejących zobowiązaniach (...),
4. niewykonanie postanowienia lub zobowiązania wynikającego z zawarcia umowy.

W § 14 umowy strony zawarły zapis, iż będą wspierać i nie utrudniać nowych (kolejnych) podwyższeń kapitału (utworzenia nowych udziałów) w (...), jeśli emisje te będą konieczne do zapewnienia dalszego finansowania niezbędnego dla zapewnienia stabilnej działalności operacyjnej oraz dalszego rozwoju (...)

(v. k. 8-71 umowa inwestycyjna z dnia 20 grudnia 2010r.wraz z zał.).

Do umowy załączono dokumenty, przedstawiające sytuację finansową, prawną, ekonomiczną i majątkową spółki (...), tj. rachunek wyników i bilans na dzień 30.11.2010r., wykaz środków trwałych na dzień 30.11.2010r., zestawienie obrotów kont księgi głównej na dzień 30.11.2010r., wykaz wystawionych weksli, wykaz udzielonych poręczeń i zabezpieczeń, wykaz istotnych umów na dzień 20.12.2010r., oświadczenie współników, odpisy z ksiąg wieczystych (v. k. 16-71 załączniki do umowy). Strony uzgodniły budżet spółki na rok 2011r. oraz plan finansowy na lata 2012-2015, stanowiące załącznik nr 23 do umowy, strony wspólnie decydowały, jakie dane zawrzeć w tych dokumentach. Powodowie nie podali do dokumentów informacji, iż koszt detergentów do produkcji płatka PET wynosi 2 gr/kg. M. C. informował pozwanego, że koszt zużycia energii elektrycznej na wyprodukowanie 1 kg płatka PTE wynosi 20 gr/kg, sugerował przyjęcie w budżecie na lata 2011- 2015r. stawkę 0,19 zł/kg, jednak przedstawiciele pozwanego uznali, iż należy w budżecie przyjąć stawkę mniejszą, tj. taką, jaką pozwany płaci w ramach zakupu grupowego energii. Strony uzgodniły w budżecie wydajność linii technologicznej przy założeniu nieograniczonego dostępu do surowca podlegającego przetworzeniu (v. załącznik nr 23 do umowy k. 69-7, zeznania świadka, A. M. (1) k. 483, zeznania świadka, G. K. k. 523, zeznania powoda, M. C. k. 587- 588, k. 590, zeznania powoda, R. C. k. 639).

W § 1 pkt 3 umowy powodowie oświadczyli, iż każdy z powyższych dokumentów jest prawdziwy, kompletny, oddaje faktyczny stan spółki (...), a nadto, że nie istnieją fakty, okoliczności lub dokumenty, które zostałyby pominięte w toku przygotowania informacji dotyczącej (...) oraz przeprowadzonych audytów (v. k. 9 umowa inwestycyjna z dnia 20 grudnia 2010r.).

Umowa została zawarta w celu wspólnego (...) spółki (...), wprowadzenia jej w przyszłości na giełdę papierów wartościowych i zagwarantowania spółce (...) niezależnej dostawy płatka PET, produkowanego przez (...) (v. zeznania powoda, M. C. k. 378, zeznania przedstawiciela pozwanego, T. N. k. 646, k. 653).

Tego samego dnia R. C. i M. C., działający w imieniu własnym i spółki (...), złożyli oświadczenie w formie aktu notarialnego, iż zobowiązują się solidarnie do zapłaty wszelkich kwot, jaki i pokrycia wszelkich zobowiązań, wynikających z umowy inwestycyjnej z dnia 20 grudnia 2010r. do kwoty 3.000.000 zł na rzecz spółek (...) i co do wykonania tego zobowiązania poddali się egzekucji stosownie do art. 777 § 1 pkt 5 kpc, z zastrzeżeniem, że wierzyciele są upoważnieni do prowadzenia egzekucji na podstawie tego aktu pod warunkiem, że dłużnik nie dotrzyma zobowiązań określonych w umowie inwestycyjnej, w szczególności nie dokonania terminowych płatności lub nie dokona uzgodnionych zabezpieczeń w terminach przewidzianych w umowie inwestycyjnej (v. akt notarialny z 20 grudnia 2010r. k. 3 akt sprawy Km 1863/2012 komornika M. R.).

Przed zawarciem umowy przedstawiciele pozwanego, A. M. (2), Z. D., M. K. (1), M. K. (2) zapoznali się z dokumentacją księgową firmy (...), decydują i pozwoleniem na prowadzenie działalności w zakresie recyklingu odpadów, umowami kredytowymi, umowami pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, umową na bezzwrotną pożyczkę z fundacji (...), z dokumentami handlowymi. Miało to miejsce w okresie od marca 2010r. Wszystkie pytania co do przedstawionej dokumentacji księgowej, pozwany kierował do biura podatkowego B. S.prowadzącej obsługę księgową spółki (...). Żaden z powodów nie odmówił pozwanemu przedstawienia jakiegokolwiek dokumentu spółki lub wyjaśnienia wątpliwości, przekazywali dokumentację dotyczącą zużycia energii elektrycznej podczas produkcji, zużycia detergentów w procesie produkcji, dokumentację techniczną linii produkcyjnej, otrzymaną od producenta, udzielali wyjaśnień, w tym także dotyczących sposobu wyceny nieruchomości spółki i wynikającej z niej różnicy wartości nieruchomości o 1.094.537,20 zł (v. zeznania powoda, M. C. k. 379, k. 382- 383, k. 585-586, k. 589, k. 638, zeznania powoda, R. C. k. 443, k. 639 wiadomości mailowe stron k. 462- 474, zeznania świadka, M. K. (2) k. 482, zeznania świadka, A. M. (1) k. 482, wiadomości mailowe k. 508-515, zeznania świadka, K. C. k. 517 wiadomość mailowa k. 510).

Przed zawarciem umowy spółki (...) uzgadniały warunki umowy, negocjowały jej postanowienia, wymieniały się dokumentami, przedstawiciele pozwanego obserwowali proces produkcji. Z. D. – na zlecenie spółki (...) sporządził w dniu 8 listopada 2010r. wersję roboczą raportu ze skróconego przeglądu (...) spółki (...). W dokumencie tym omówił aktywa trwałe, zapasy, należności handlowe, podatkowe, środki pieniężne, rozliczenia międzyokresowe, kapitał podstawowy, straty, zobowiązania, rachunek zysków i strat. A. M. (1) przygotował załącznik nr 1 do umowy –

na podstawie wyników finansowych spółki za 11 miesięcy 2010r., bilansu spółki na dzień 30 listopada 2010r. i raportu Z. D.. Przedstawiciele pozwanego wiedzieli, że spółka (...) jest w złej sytuacji finansowej, jej stan kwalifikował ją do zgłoszenia upadłości; nie miała bowiem płynności finansowej, posiadała zadłużenie (v. dokumentacja poprzedzająca zawarcie umowy k. 80 – 133, wersja robocza raportu Z. D. k. 72 – 75, zeznania świadka, M. G. k. 476- 477, zeznania świadka, M. K. (2) k. 480, zeznania świadka, A. M. (1) k. 483, zeznania świadka, K. C. k. 517, zeznania świadka, Z. D. k. 520-521, zeznania świadka, G. K. k. 521-522, k. 525, zeznania powoda, R. C. k. 643, zeznania przedstawiciela pozwanego, T. N., k.655- 656).

Pozwany nie przeprowadził szczegółowej analizy bilansu spółki (...); dokładna analiza zajęłaby ok. 4-5 miesięcy; pozwany uznał, iż nie ma czasu na powyższe czynności (v. zeznania świadka, M. G. k. 478, zeznania przedstawiciela pozwanego, T. N. k. 656).

Spółka (...) współpracowała z E. (...) od 2009r. w zakresie sprzedaży płatka PET (v. k. 76 - 79- umowa o współpracy handlowej , zeznania świadka, G. K. k. 521, zeznania powoda, M. C. k. 585, zeznań przedstawiciela pozwanego, T. N. k. 656).

Po zawarciu umowy inwestycyjnej, w okresie styczeń – marzec 2011r. produkcja płatka PET w firmie (...) wynosiła zakładaną w planie finansowym na lata 2011-2015 wielkość, tj. ok. 330.000 ton, tylko w jednym miesiącu uzyskano 5-6 ton mniej, w następnym miesiącu z powodu awarii części maszyny osiągnięto mniejszą ilość produktu, później zaś z powodu redukcji zatrudnienia produkcja spadła do 260.000 ton (v. zeznania powoda, M. C. k. 590, zeznania powoda, R. C. k. 639-640).

Ok. marca 2011r. współpraca pomiędzy stronami przestała się dobrze układać; przyczyną były nieporozumienia co do sposobu prowadzenia produkcji płatka PET, osiąganych wyników produkcyjnych, rozliczeń finansowych, zmniejszenia ilości pracowników, zatrudnionych przy segregacji odpadów i przy nadzorze technologicznym linii produkcyjnej, ceny sprzedaży płatka do firmy (...). Od chwili zawarcia umowy nowy zarząd odmawiał R. C. dostępu do dokumentów księgowych spółki (v. k. 136- 145 korespondencja stron, zeznania powoda, M. C. k. 380- 381, zeznania powoda, R. C. k. 443, k. 641, k. 643- 645, zeznania świadka, M. G. k. 479, zeznania świadka, K. C. k. 518, zeznania świadka, G. K. k. 525). Mimo tych nieporozumień, spółka (...) i spółka (...) zawarły w dniu 8 lipca 2011r. umowę o współpracy handlowej, dotyczącą reguł sprzedaży przez (...) spółce (...) płatka PET . W umowie tej pozwana spółka zobowiązała się przekazać spółce (...) – z uwagi na jej złą sytuację finansową – zaliczkę w kwocie 2.500 zł na poczet zakupu płatka PET (v. umowa handlowa z 8 lipca 2011r. k. 158- 160).

14 lipca 2011r. M. C. został odwołany z funkcji członka zarządu spółki (...), zaś R. C. z funkcji członka jej rady nadzorczej. Następnego dnia na terenie zakładu spółki wywieszono informację, zakazującą wstępu na teren zakładu (...); R. C. był wówczas członkiem rady nadzorczej spółki i pracownikiem spółki. Na pytanie, z jakich przyczyn wydano powyższy zakaz, powód uzyskał informację od przedstawiciela pozwanego, iż skoro został odwołany z funkcji członka zarządu, nie ma wstępu na teren zakładu. M. C. przekazał więc dokumenty spółki i służbowy komputer nowym członkom zarządu (v. zeznania powoda, M. C. k. 381, k. 638, zeznania świadka, M. G. k. 478, zeznania powoda, R. C. k. 639, k.640).

5 sierpnia 2011r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...). Jednym z punktów było głosowanie w sprawie uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o 1.650.000 zł. Udziałowcy mniejszościowi, tj. M. C., R. C. i W. F. głosowali przeciwko podwyższeniu uchwałę; uznali, iż spółka ma zagwarantowane finansowanie w postaci zaliczki w wysokości 2.500.000 zł, wynikające z umowy handlowej z 8 lipca 2011r., a poza tym, nie uzyskali od zarządu spółki informacji, dlaczego należy podnieść kapitał i na co spółka zamierza przeznaczyć pieniądze, uzyskane z podwyższenia kapitału. Zażądali przedstawienia przez zarząd do 31 sierpnia 2011r. planu przeznaczenia tych środków; dopiero jednak w grudniu 2011r. uzyskali informację, że środki zostaną przeznaczone na modernizację linii technologicznej. W dniu 5 sierpnia 2011r. nie podjęto uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego (v. zeznania powoda, M. C. k. 381- 382, k. 591, k. 638, zeznania powoda, R. C. k. 639).

Od 2011r. toczył się z powództwa spółki (...), a S. C. proces o kwotę 360.000 zł. Kwota ta stanowiła zaliczkę dla (...) na kupno płatka PET, a S. C. poręczył jej rozliczenie. Wyrokiem z dnia 29 maja 2013r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie V Ca 275/13 zmienił wyrok sądu I instancji i zasądził od S. C. na rzecz spółki (...) kwotę 360.000 zł (v. wyrok SA w Gdańsku z 29 maja 2013r. k. 413- 432).

Wnioskiem z dnia 5 stycznia 2012r. spółka (...) wystąpiła do Sądu Rejonowego w Płocku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci aktu notarialnego z dnia 20 grudnia 2010r. w zakresie obowiązku zapłaty przez M. C. i R. C. solidarnie kwoty 600.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2011r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazała, iż w trakcie realizacji umowy inwestycyjnej z dnia 20 grudnia 2010r. wyszło na jaw 5 błędnych i nieprawdziwych informacji, dotyczących :

1/ niedoszacowania kosztów materiałów pomocniczych przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,02zł/kg (dwa grosze na kg), podczas gdy rzeczywisty koszt produkcji po 10 miesiącach działalności to 0,20 zł/kg,

2/ niedoszacowania kosztów energii elektrycznej potrzebnej przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,16 zł/kg (16 groszy na kg) podczas gdy rzeczywisty koszt po 10 miesiącach działalności wskazuje na 0,20 zł/kg,

3/przeszacowania wydajności linii technologicznej poprzez wskazanie średniej miesięcznej produkcji na poziomie 338 ton, a rzeczywiste osiągnięte wielkości produkcji po 10 miesiącach to średnio 273 tony,

4/ zawyżenia wartości środków trwałych o 1.094.537,20 zł przez niezgodne z obowiązującymi przepisami ujęcie podwyższonej wartości środków trwałych wg wyceny, nie zaś według cen nabycia netto, pomniejszonych o dokonane odpisy amortyzacji (wycena sprzeczna z ort. 28 ust.1 pkt 1 w zw. z art. 31 ust. 3 ustawy o rachunkowości),

5/ zaniżenia wysokości straty za 2010r. - w sprawozdaniu finansowym podano stratę spółki na 854.352 zł, a kapitały własne na 1.399.933 zł ,w oparciu o te dane przyjęto wartość kapitałów własnych w kwocie 1.502.933 zł. Po sporządzeniu ostatecznego sprawozdania za 2010r. strata netto spółki wyniósł 1.306.955 zł, co spowodowało spadek wartości kapitałów własnych do kwoty 947.329 zł, a więc różnica wyniosła 555.604 zł. Podanie przez powodów zawyżonej wartości kapitałów własnych spowodowało zawyżenie wyceny ich udziałów, a więc odkupienie ich za zawyżoną cenę- nieadekwatną do wartości spółki.

Ponadto spółka podała, iż M. C. i R. C. głosowali w dniu 5 sierpnia 2011r. przeciwko podwyższeniu kapitału zakładowego (...), mimo, konieczności niezwłocznego zapewnienia spółce środków finansowych, co stanowi naruszenie § 14 umowy, polegające na niewykonaniu obowiązku wspierania i nieutrudniania podnoszenia kapitału zakładowego spółki (v. wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 3-10 akt sprawy Sądu Rejonowego w Płocku I Co 121/12).

Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności załączono opinię R. W. na temat wyceny bilansowej spółki (...) na dzień 31.12.2010r. (v. 54-59 akt sprawy Sądu Rejonowego w Płocku I Co 121/12).

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2012r. Sąd Rejonowy w Płocku w sprawie I Co 121/12 nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 20 grudnia 2012r. do kwoty 600.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2011r. do dnia zapłaty, nie więcej, niż do kwoty 3.000.000 zł, przeciwko dłużnikom solidarnym, M. C. i R. C. (v. postanowienie z dnia 23 stycznia 2012r. k.90 akt sprawy Sądu Rejonowego w Płocku I Co 121/12).

Po uzyskaniu powyższej klauzuli wykonalności spółka (...) wystąpiła do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Płocku, M. R. o wszczęcie egzekucji przeciwko M. C. i R. C. celem wyegzekwowania kwoty 600.000 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania. Postępowania zarejestrowano pod sygnaturami Km 1281/12 (dotyczy R. C.) i Km 1863/12 (dotyczy M. C.). Postępowania te pozostają nadal zawieszony z mocy postanowienia Sądu Okręgowego

w Płocku z dnia 25 września 2012r. , wydanego w niniejszej sprawie (v. wnioski o wszczęcie egzekucji, postanowienie komornika z 15 października 2012r. k. 1-2 i 58 akt sprawy Km 1863/2012 komornika M. R.).

Spółka (...) od czerwca 2008r. rozpoczęła rozruch technologiczny produkcji płatka PET; do końca 2010r. trwały próby produkcji, usprawnienia, usuwanie usterek, linia produkcyjna nie pracowała 24 godziny na dobę, zdarzały się przerwy w celu przeprowadzenia naprawy lub z powodu braku surowca, albo ze względu na brak środków finansowych. Sporządzano szczegółowe raporty z produkcji. Osiągano wydajność od 270 do 550 ton płatka PET miesięcznie, zdarzały się okresy, kiedy uzyskiwano mniejszy wynik z powodu braku odpowiedniego materiału do przetworzenia, dostępny na rynku materiał był mocno zanieczyszczony. Spółka przyjęła, iż średnia wydajność linii produkcyjnej wynosi 380.000 ton płatka PET miesięcznie; taką i większą wielkość uzyskiwała w toku prób z udziałem producenta linii. Dokumentacja techniczna producenta zakładała uzyskiwanie 1 tony płatka w ciągu godziny produkcji, powodowie w trakcie rozruchu uzyskiwali większą produkcję o 30-40 kg. W każdym miesiącu sporządzano raport kosztów produkcji. Koszty te nie były stałe, zależały od stopnia czystości materiału odpadowego do produkcji, kosztów płac pracowników, kosztów zużytej energii elektrycznej, środków chemicznych, kosztów zagospodarowania odpadów, kosztów transportu, od sposobu wykorzystania linii produkcyjnej. Pełna produkcja ruszyła z dniem 1 stycznia 2011r. (v. zeznania powoda, M. C. k. 383, k. 592, zeznania powoda, R. C. k. 383- 384, k. 443-444, k. 643 zeznania świadka, K. C. k. 518, zeznania świadka, E. C. k. 566- 569, zeznania świadka, T. K. k. 571-572, protokół z przeglądu kontraktu oraz prób produkcyjnych z dnia 13 maja 2009r. k. 138-139).

W latach 2010r. -2012 wartość zobowiązań i rezerw na zobowiązania spółki (...) przekraczała wartość majątku spółki (v. opinia L. K., sporządzona do sprawy XII NsRejKRS (...) Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy k. 541-558).

Zgodna z prawdą była informacja powodów, iż wydajność linii produkcyjnej może osiągnąć 338.000 ton płatka PTE miesięcznie (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez M. J. k. 819-622, k. 972-976).

Powodowie nie przekazali pozwanemu informacji, że koszt zużycia energii elektrycznej na wyprodukowanie 1 kg płatka PET wynosi 16 gr za kg. Uzyskanie jednak takiej wielkości wydatku przy produkcji płatka PET, przy założeniu ciągłości produkcji i uzyskaniu korzystniejszych warunków opłat za energię elektryczną, było możliwe (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez M. J. k.823- 824, k. 976).

Powodowie nie podali pozwanemu informacji, że ilość detergentu potrzebna do wyprodukowania 1 kg płatka PET wynosi 2 gr . M. C. podał ogólnie koszty pracownicze, amortyzacji, energii elektrycznej i mycia surowca na kwotę 0,80-0,85 zł/kg wyrobu płatka PET (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez M. J. k.824-827, k. 977).

Powodowie wskazali wartość nieruchomości spółki wg operatu szacunkowego, informowali jednak pozwanego o takim sposobie oszacowania; spółka (...) wiedziała, skąd wynika różnica wartości nieruchomości na kwotę 1.094.537,20 zł. Przyjęta przez powodów metoda wyceny nieruchomości była niezgodna z obowiązującą wówczas ustawą o rachunkowości, nie miała jednak wpływu na wycenę przedsiębiorstwa, gdyż cena zakupu udziału w spółce (...) przez pozwanego nie wynikała ani z wartości księgowej spółki, ani z wartości nominalnej udziałów (v. informacja mailowa M. C. k. 522, opinia biegłego opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez S. I. k. 1060, k. 1136 - 1139).

Wskazanie przez powodów wartości udziałów własnych w spółce (...), nie spowodowało odkupienia udziałów przez pozwanego po zawyżonej cenie. Powodowie sprzedali pozwanemu udziały w spółce (...) w cenie po 44,54 zł za jeden udział; taką wartość rynkową strony ustaliły w toku negocjacji . Nie ustalono, czy przyjęta przez strony wartość (...) spółki (...) miała związek z jej kapitałami własnymi; brak jest danych na temat opisu, podstaw, założeń, metodologii wyceny spółki. Poziom ceny przedsiębiorstwa ma zawsze charakter subiektywny i nie zawsze jest zgodny z rachunkiem ekonomicznym sprzedaży firmy, cena ta może być znacznie wyższa od jej realnej wartości lub niższa. Cena sprzedaży przedsiębiorstwa jest odzwierciedleniem jej sytuacji ekonomicznej oraz motywem sprzedaży i zakupu, ustalana jest w

toku negocjacji (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez S. I. k. 1061-1062). Powodowie nie wskazali w sprawozdaniu finansowym za 2010r. zaniżonej wysokości straty spółki (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez S. I. k. 1139-1140).

M. C. i R. C. zdawali sobie sprawę z trudnej sytuacji finansowej spółki (...); nie mieli jednak wystarczających danych, by podjąć w dniu 5 sierpnia 2011r. decyzję co do podwyższenia kapitału zakładowego, nie dysponowali informacjami o planach strategicznych przedsiębiorstwa, dlatego mieli obawy co do słuszności podwyższenia kapitału (v. opinia biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzona przez S. I. k. 1063, k. 1139- 1143).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie zeznań powoda, M. C. (k. 378- 383, k. 585 – 592, k. 636 - 639), zeznań powoda, R. C. (k. 383-384, k. 442-445, k. 639- 645), częściowych zeznań przedstawiciela pozwanego, T. N. (k. 645- 649, k. 652-660), zeznań świadków : M. G. (k. 476- 477), M. K. (2) (k. 480-482), A. M. (1) (k. 482-486), K. C. (k. 517- 520), Z. D. (k. 520-521), częściowych zeznań G. K. (k. 521-526), E. C. (k. 566- 569), T. K. (k. 571-572), dokumentów w postaci; umowy inwestycyjnej z dnia 20 grudnia 2010r.(k. 8-71), wersji roboczej raportu (k. 72 -75), umowy o współpracy handlowej (k. 76 – 79), korespondencji stron (k. 136-145), aktu notarialnego z 20 grudnia 2010r. (k. 3 akt sprawy Km 1863/2012), wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, opinii R. W., postanowienia z dnia 23 stycznia 2012r. (k. 3-10, k. 54-59, k. 90 akt sprawy Sądu Rejonowego w Płocku I Co 121/12), wniosku o wszczęcie egzekucji i postanowienia komornika z 15 października 2012r. (k. 1-2 i 58 akt sprawy Km 1863/2012 komornika M. R.), umowy handlowej z 8 lipca 2011r. (k. 158- 160), wyroku SA w Gdańsku z 29 maja 2013r. (k. 413- 432), wiadomości mailowych stron (k. 462- 474, k. 505-515, k. 522), protokołu z przeglądu kontraktu oraz prób produkcyjnych z dnia 13 maja 2009r. (k. 138-139), opinii L. K., sporządzonej do sprawy XII NsRejKRS (...) Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy (k. 541-558), a także w oparciu o opinie biegłego, Instytutu Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej, sporządzoną przez M. J. (k. 815-833, k. 971-977 oraz sporządzoną przez S. I. k. 1057-1065, k. 1136- 1143).

Nie było podstaw, by kwestionować powyższe dowody. Zeznanie stron i świadków są logiczne i spójne, zaś dokumenty nie budziły wątpliwości sądu co do ich wiarygodności. Opinie biegłych sporządzone zostały w sposób rzetelny, oparty o analizę zgromadzonych dokumentów i zeznań stron oraz świadków.

Za niewiarygodne uznano zeznanie świadka, G. K., że koszt materiałów pomocniczych strony przyjęły w bilansie na podstawie informacji powodów. Jak wskazał biegły, M. J., M. C. podał ogólnie koszty materiałów i energii na kwotę 0,80-0,85 zł/kg wyrobu płatka PET, nie wskazał kwoty 0,02 zł/kg odnośnie kosztów detergentów.

Sąd nie dał wiary zeznaniom przedstawiciela pozwanego, T. N. w części, w której twierdzi on, że wszystkie informacje na temat spółki (...), wskazane w dokumentach, stanowiących załączniki do umowy inwestycyjnej, pochodziły od powodów; w szczególności, w zakresie kosztów materiałów pomocniczych i kosztów energii elektrycznej niezbędnej do produkcji płatka PET, wydajności linii produkcyjnej płatka PET, zawyżenia wartości środków trwałych spółki (...) i zaniżenia wysokości straty spółki za 2010r. Okoliczności powyższych pozwany nie wykazał. Powodowie zaprzeczyli, by informacje te pochodziły od nich, twierdzenia powodów potwierdziły opinie biegłych.

Części opinii, sporządzonej przez biegłego, M. J., sąd nie wykorzystał przy rozstrzygnięciu sprawy, tj. w zakresie zarzutu zawyżenia wartości środków trwałych, zaniżenia wysokości straty oraz odmowy podwyższenia kapitału zakładowego. Biegły nie posiadał bowiem fachowej wiedzy w tym zakresie. Dopuszczono zatem dowód z opinii biegłego doktora nauk ekonomicznych.

Co do wszystkich zarzutów stron biegli odnieśli się w swoich ustnych opiniach; wyczerpująco odpowiedzieli na pytania i wątpliwości obu stron.

Sąd zważył, co następuje :

Art. 840 kpc stanowi m.in., iż dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, jeśli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, w szczególności, jeśli kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym, nie będącym orzeczeniem sądu.

Przedmiotowy tytuł wykonawczy, nie stanowiący orzeczenia sądu, zawiera oświadczenie powodów o poddaniu się egzekucji w zakresie obowiązku zapłaty kary umownej w kwocie 100. 000 zł w przypadku ciężkiego naruszenie przez nich umowy.

Powodowie jako podstawę swojego roszczenia wskazują, iż nie istnieje zobowiązanie do zapłaty przez nich kar umownych na rzecz pozwanego.

Rozstrzygnięcie sprawy sprowadza się zatem do ustalenia, czy powodowie dopuścili się ciężkiego naruszenia umowy, uzasadniającego naliczenie kar umownych.

Zastrzeżenie przez strony w umowie kary umownej - zgodnie z art. 483 kc i art. 484 kc – oznacza, że naprawienie szkody, wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego następuje przez zapłatę określonej kary umownej, niezależnie od wysokości poniesionej szkody.

Pozwany wskazał, iż kary umowne naliczył na podstawie §13 ust.2 pkt 3 umowy, tj. za podanie nieprawdziwych informacji :

- w zakresie niedoszacowania kosztów materiałów pomocniczych przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,02zł/kg (dwa grosze na kg), podczas gdy rzeczywisty koszt produkcji po 10 miesiącach działalności to 0,20 zł/kg,

- odnośnie niedoszacowania kosztów energii elektrycznej potrzebnej przy produkcji płatka PET poprzez wskazanie, iż koszt ten stanowi 0,16 zł/kg (16 groszy na kg), podczas gdy rzeczywisty koszt po 10 miesiącach działalności wskazuje na 0,20 zł/kg. na - co do przeszacowania wydajności linii technologicznej poprzez wskazanie średniej miesięcznej produkcji na poziomie 338 ton, a rzeczywiste osiągnięte wielkości produkcji po 10 miesiącach to średnio 273 tony,

- w zakresie zawyżenia wartości środków trwałych o 1.094.537,20 zł przez niezgodne z obowiązującymi przepisami ujęcie podwyższonej wartości środków trwałych wg wyceny, nie zaś według cen nabycia netto, pomniejszonych o dokonane odpisy amortyzacji (wycena sprzeczna z art. 28 ust.1 pkt 1 w zw. z art. 31 ust. 3 ustawy o rachunkowości),

- zaniżenie wysokości straty za 2010r. w sprawozdaniu finansowym spowodowało zawyżenie wartości ich kapitałów własnych, co z kolei doprowadziło do odkupienia ich za zawyżoną cenę, nieadekwatną do wartości spółki

oraz na podstawie §13 ust. 2 pkt 4, tj. za niewykonanie postanowień umowy z § 14, czyli głosowanie przeciwko podniesieniu kapitału zakładowego spółki, co było sprzeczne z § 13 ustęp 2 pkt 4 w zw. z § 14 umowy, gdyż powodowie mieli świadomość potrzeby i celu podniesienia kapitału zakładowego.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż odpowiedzialność powodów w niniejszej sprawie opiera się na zasadzie winy, nie zaś, jak to wskazuje pozwany, na zasadzie ryzyka. Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się bowiem w pełni z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania, przewidzianej w art. 471 kc; wynika to zarówno z celu kary umownej, jak i umiejscowienia przepisów o karze umownej w tytule VII kc, dotyczącym wykonania zobowiązań i skutków ich niewykonania. Oznacza to, że powodowie zobowiązani są do kary umownej za szkodę, wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania swojego zobowiązania na skutek okoliczności, za które ponoszą odpowiedzialność. Żeby można było przyjąć rozszerzoną ich odpowiedzialność z mocy art. 473 kc, czyli na zasadzie ryzyka, musi taką modyfikację odpowiedzialności przewidywać umowa stron. Zapisy umowy inwestycyjnej nie wprowadziły szczególnego unormowania co do zakresu odpowiedzialności powodów za szkodę, zatem zastosowanie ma przepis ogólny art. 471 kc.

Przechodząc kolejno do zarzutów pozwanego w zakresie ciężkiego naruszenia umowy inwestycyjnej przez powodów, należało stwierdzić, iż :

- pozwany nie udowodnił, że powodowie podali informację, iż ilość detergentu potrzebna do wyprodukowania 1 kg płatka PET wynosi 2 gr ; M. C. podał jedynie ogólnie koszty pracownicze, amortyzacji, energii elektrycznej i mycia surowca na kwotę 0,80-0,85 zł/kg wyrobu płatka PET. Informacja zawarta w budżecie spółki (...) na rok 2011 odnośnie przewidywanych kosztów materiałów pomocniczych do produkcji płatka PET na 0,02 zł/kg została uzgodniona przez obie strony,

- pozwany nie wykazał także, że powodowie podali informacje na temat kosztu zużycia energii elektrycznej na wyprodukowanie 1 kg płatka PET na poziomie 16 gr za kg. Nadmienić należy w tym miejscu, że wg wyliczeń biegłego, uzyskanie jednak takiej wielkości wydatku przy produkcji płatka PET, przy założeniu ciągłości produkcji i uzyskaniu korzystniejszych warunków opłat za energię elektryczną, było możliwe. Zatem, niezależnie od tego, czy powodowie przekazali informację o wielkości zużycia energii elektrycznej na poziomie 16 gr/kg produktu, czy też nie, dane w tym zakresie okazały się prawdziwe,

- zgodna z prawdą była informacja powodów, że wydajność linii produkcyjnej może osiągnąć 338.000 ton płatka PTE miesięcznie. Biegły wskazał w swojej opinii, iż powodowie w okresie rozruchu technologicznego linii produkcyjnej uzyskiwali wynik ponad 1.000 kg płatka PET na godzinę, co przy uwzględnieniu planowanych i nieplanowanych przerw w produkcji, w założeniu wynoszących do 50%, pozwala osiągnąć 360 ton produktu miesięcznie w toku produkcji w systemie trójzmianowym/ czterobrygadowym. Fakt, iż pozwany po podpisaniu umowy nie uzyskał prognozowanego wyniku, nie obciąża powodów; po pierwsze, pozwany jako większościowy udziałowiec decydował o sposobie produkcji, a jak sam stwierdził, nie miał wcześniej do czynienia z tego typu produkcją, po drugie, w 2011r. występowały okresy bezprodukcyjne lub okresy utrudnionej pracy – zwolniono kilka osób z obsługi linii produkcyjnej, zakład nie pracował w ciągłym ruchu, zdarzały się awarie sprzętu, trwające po kilka dni, wszystko to wpłynęło na niższą wydajność,

- przyjęta przez powodów metoda wyceny nieruchomości była rzeczywiście niezgodna z obowiązującą ustawą o rachunkowości. Powodowie wskazali wartość nieruchomości spółki wg operatu szacunkowego i poinformowali pozwanego o takim sposobie oszacowania; spółka (...) wiedziała zatem, skąd wynika różnica wartości nieruchomości na kwotę 1.094.537,20 zł i nie zgłosiła zastrzeżeń w tym zakresie. Podkreślenia wymaga, że przyjęty przez powodów sposób wyceny nieruchomości nie miał jednak wpływu na wycenę przedsiębiorstwa, gdyż cena zakupu udziału w spółce (...) przez pozwanego nie wynikała ani z wartości księgowej spółki, ani z wartości nominalnej udziałów ,

- pozwany nie wykazał, że powodowie wskazali w sprawozdaniu finansowym za 2010r. zaniżoną wysokość straty spółki; biegły nie znalazł w okolicznościach sprawy potwierdzenia powyższego zarzutu. Co więcej, zdaniem biegłego, wskazanie przez powodów wartości udziałów własnych w spółce (...), nie spowodowało odkupienia udziałów przez pozwanego po zawyżonej cenie; strony ustaliły bowiem wartość rynkową udziału w toku negocjacji, a brak jest dowodu, że wartość ta powiązana była z kapitałami własnymi spółki. Biegły podkreślił, że w aktach sprawy nie ma żadnych informacji na temat sposobu wyceny udziału,

- M. C. i R. C. mieli wiedzę o trudnej sytuacji finansowej spółki (...), nie posiadali jednak wystarczających danych, by podjąć w dniu 5 sierpnia 2011r. decyzję co do podwyższenia kapitału zakładowego. Nie wiedzieli, na jakie cele spółka chce przeznaczyć uzyskany kapitał, informowano ich jedynie, że jest taka potrzeba. W ocenie sądu, by podjąć rozsądną decyzję o podniesieniu kapitału zakładowego, powodowie winni dysponować szczegółową wiedzą na temat przeznaczenia planowanego dochodu, tym bardziej, że podniesienie kapitału wiązało się dla nich z dużym obciążeniem finansowym, bowiem zobowiązani byłiby do pokrycia różnicy.

Skoro zatem powodowie nie dopuścili się ciężkiego naruszenia umowy w rozumieniu zapisów § 13 umowy inwestycyjnej z dnia 20 grudnia 2010r., nie powstało roszczenie pozwanego o zapłatę kar umownych. Dlatego też, powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie kar umownych uznano za zasadne.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc, obciążając nimi pozwanego w całości jako stronę przegrywającą proces. R. C. poniósł koszty w kwocie 9.700 zł (1.500 zł opłata od pozwu + 1.000 zł zaliczka + 7.200 zł wynagrodzenie pełnomocnika wg stawek z daty wniesienia sprawy), zaś M. C. w kwocie 10.000 zł (1.800 zł opłata od pozwu + 1.000 zł zaliczka + 7.200 zł wynagrodzenie pełnomocnika wg stawek z daty wniesienia sprawy). Takie też kwoty zasądzono na ich rzecz od pozwanego. Ponadto, od pozwanego pobrano nieuiszczoną część opłaty od pozwu w wysokości 26.700 zł (30.000 zł – 1.500 zł – 1.800 zł) oraz wydatki poniesione na biegłych, a nie pokryte z zaliczek, tj. 7.705 zł (5.535 zł + 210 + 3.690 zł + 270 zł – zaliczki 2.000 zł).